

Erlend Loe

Doppler

regény

Scolar

*Sötét erdő mélye csábít,
Adott szótól mégse tágít,
S hosszú még az út hazáig.
S hosszú még az út hazáig.*
Robert Frost
(Bányai Tamás versfordítása)

November

Apám meghalt.

Ráadásul tegnap a másvilágra küldtem egy jávorszarvast.

Mit mondhatnék.

Vagy ő, vagy én. Majd éhen haltam. Az igazat megvallva már igencsak kezdtem lesoványodni. Előző éjjel lent voltam Maridalenben, hogy szénát szerezzek az egyik birtokról. Megbontottam késemmel egy boglyát, és megtöltöttem a hátizsákomat. Hunyásnyit aludtam, aztán virradatkor lementem a szurdokba, a táborhelyemtől keletre, és arra a helyre, amelyet mindig is tökéletes vadlesnek tartottam, a szénát kivettem csalinak. A szakadék szélére feküdtem és vártam. Vártam több órán keresztül. Kell, hogy éljenek errefelé jávorszarvasok. Láttam őket, egész a sátramig felmerészkedtek. Idefent, körben a hegyháton szoktak bandukolni a maguk többé-kevésbé céltudatos módján. Ezek a jávorszarvasok folyton úton vannak. Úgy festenek, mint akik azt hiszik, másutt jobb. Lehet, hogy igazuk van. Akárhogy is, végre megjelent egy. Mögötte baktatott a borja. Kicsit zavart, hogy a borjú is vele van; jobban örültem volna, ha nincs vele. De vele volt, a szélirány viszont pont megfelelt. Késemet a számba vettem, nem a kicsit, hanem a nagyot, tehát a nagykest, és vártam. A szarvasok lassan közeledtek felém. Odalent a szurdokban néha belekóstoltak a hangába és egy-egy fia-

tal nyírbe. Egyszerre csak ott állt, épp alattam, pokolian hatalmasan. A jávorszarvasok meglehetősen nagyok. Könnyű megfelekedezni arról, mennyire nagyok. Rávettem magam a hátára. Vagy tucatszor átgondoltam fejben ezt a mozdulatsort. Feltételeztem, hogy nem fog neki tetszeni, és megpróbál majd elmene-külni. Így is lett. De még mielőtt nekiiramodhatott volna, mélyen a fejébe fúrtam a kést. Egyetlen óriási döféssel szaladt át a koponyacsonton, bele az agyba. Úgy állt ki a kés a fejéből, mint valami fura kalap. Leugrottam, és mintegy menedéket keresve felmáztam egy nagyobb sziklára, míg őelőtte lepergett az élete. Az összes jóllakott, szép nap, a verőfényes, lusta nyári napok, röpke románca a bikával ősszel, és az azt követő magány; az ellés, a gének továbbadásának öröme, na és a korábbi évek zaklatott téli hónapjai. A nyughatatlanság, a zabolátlanság osztályrésze, melyről talán azt gondolta – már amennyire én ezt tudhatom –, hogy végül is megkönnyebbülés megszabadulni tőle. Néhány rövidke másodperc alatt lezajlott az egész. Aztán összecsuklott.

Én meg csak álltam és néztem. Később a borjúra pillantottam. Nem futott el, ott maradt a halott anyja mellett. Nem egészen értette, mi történt. Kellemetlen, idegen érzés motoszkált bennem. Már jó ideje kint élek a szabadban, de ez volt az első alkalom, hogy öltem. Ráadásul egy rendkívüli állatot öltem meg, Norvégia valószínűleg leghatalmasabb vadját, ezzel oly mértékben megvámolva a természetet – szándékkal homlokegyenest ellenkezőmód –, hogy azt helyzetemből adódóan képtelenségnek tűnik visszaszolgáltatni. Alighanem többet vettem el, mint

amennyit valaha is vissza tudnék adni. Rövid távon semmiképp sem. És ezt rosszul viselem, mert mégiscsak egyensúlyban kell lenniük a dolgoknak. Hanem az éhség az éhség... és mivel később sem tudnám törleszteni az adósságomat, lemásztam a szikláról, és elkergettem a borjút, aztán a kést kihúztam a koponyából, és felnyitottam a halott szarvas hasát. Zsigerek tömege fordult ki belőle. Egy jókora hasaalját kanyarítottam magamnak, és ott helyben, úgy ahogy volt, nyersen befaltam. Akár egy indián. Azután fölvtágtam akkora darabokra, hogy kézzel simán elbírom, és felcipeltem néhányat a sátorhoz. Ott magamhoz vettem a bárdot, azzal visszamentem, és felaprítottam a maradékot. Még az este leszállta előtt sikerült az egész állatot felhurcolni a táborhelyemre. Megsütöttem pár nagyobb húsdarabot tűzön, és hetek óta először degeszre ettem magam. A maradék húst felaggattam az elmúlt napokban összeeszkábált, kezdetleges füstölőre, azután eltettem magamat másnapra.

Ma, ahogy fölébredek, hallom a szarvasborjút a ponyva túloldaláról. Most is hallom. Nem igazán akaródzik felkelnem. Nem bírnék a szemébe nézni.

De nem bírok fekvve maradni sem. Tejre van szükségem. Sovány tejre. Rosszul viselem, ha nem kapok tejet. Ingerlékeny leszek, felmegy bennem a pumpa. Pedig le kell mennem az emberek közé ahhoz, hogy tejhez jussak. Ettől idegenkedem, de egyszerűen kell a tej... Az lesz hát a legjobb, ha lemegyek az Ulleval Stadionhoz, mint bárki más, ahogy én magam is

gyakran, hogy azt ne mondjam napi rendszerességgel megtettem ezt annak idején, még mielőtt felköltöztem volna az erdőbe. Mert valójában erről van szó. Arról, hogy idefent élek, és egyre ritkábban és ritkábban megyek le. Ennek egyik oka, hogy nincs pénzem. A másik, hogy nem kívánok emberekkel találkozni. Taszítanak. Egyre inkább és inkább. Viszont tej nélkül nem bírom. Apám szintén tejivó volt. De ő már halott.

Szüntelenül hallom a borjút a sátor mellől, ahogy állhatatosan, zajosan korhol. Az agyamra fog menni. De én még jobban bebugyolálom magam a hálózszakomba, magamra húzom a cipzárt is, hogy csak egy szűk rés maradjon köztem és a külvilág között. Így nem tudok kimenni, de a világ sem tud bejönni. Fekszem csak síri csendben, lapítva, és úgy teszek, mintha ott sem lennék, akár egy gyerek. De a borjú nem tágít. Odakint álldogál. Nekem meg pisilnem kell. Atyaég, de hát ez csak egy borjú, mondom magamnak. Miért legyen nekem, felnőtt férfinak, rossz a lelkiismeretem, csak mert megöltem egy szarvast? Így megy ez a vadonban. Jobb, ha ezt megtanulja a borjú, és még örülhet, hogy éppen én, Doppler tanítom meg neki, és nem egy gátlástalanabb fickó, aki talán egy csapásra vele is végzett volna.

Egy szó mint száz, kimegyek és pisilek. Ahogy mindig, ugyanarra a helyre: a lapos kőre a sáortól lejjebb. Onnan rendesen rálátok az egész városra és a fjordra, csak most nem, mert éppen köd van. A borjúra rá se hederítetek. Egyszerűen úgy teszek, mintha ott sem lenne. Feszülten áll és figyeli, ahogy pisilek. Megpróbálok háttal állni neki, de persze azonnal

észreveszi, miben sántikálok, és még jobban szemügyre akar venni. Kissé arrébb lép, és egy másik szög-ből bámul. Elfordulok; a borjú követ. Úgy csinál, mintha meg akarna bizonyosodni róla, jól látja-e. Ahogy mindenki más. Ez az én formám. Na, a pokolba is, mondom, és felé fordulok, térdig letolt gatyával és magasba emelt karokkal. Ide nézz, mondom. Most jó? Eleget láttál? Elégedett vagy?

De a szemtelen kölyök korántsem elégedett. Tovább bámul. Van azonban egy határ, amelyen túl még egy jávorszarvas pofátlankodását sem vagyok hajlandó eltűrni. Kirántom a fejszémet a karnyújtásnyira lévő fából, és nagy erővel a borjú felé hajítom. Oldalra ugrik, és befut a fák közé.

Az élet megtanított rá, hogy végül mindig rosszul járok, ha az igazságot takargatni próbálok, úgyhogy szeretném egyszer s mindenkorra közölni: nagy szárom van.

Mit mondhatnék.

Szembeszökő, hogy azt ne mondjam, rendkívül nagy nemi szervem van.

Egy óriásdákó, röviden szólva.

Mindig is ilyen volt. Nagy. Nincs rá jobb szó. Hosszú és nehéz. És vastag. Tehát nagy.

Az iskolában úgy szólítottak, hogy a kukis Doppler.

Szerencsére ez hosszú évekkel ezelőtt volt. Szinte már eszembe sem jut. De akkor bántó volt. Mert mégiscsak voltak más tulajdonságaim is. És azt szerettem volna, ha azok egyike vagy másika szúr inkább szemet.

A kukis Doppler.

Tulajdonképpen eléggé bosszantó ezt felidézni.

Hosszú ideje nem is gondoltam rá. A pokolba a borjúval. Ha vissza mer jönni, kitekerem a nyakát.

Végül mégsem jutottam tejhez tegnap. Az egész napom arra ment rá, hogy ezt az átkozott borjút elkeressem. Szinte azonnal visszajött, ha nagy ritkán sikerült behajtanom az erdőbe. A sátor előtt állt akár órákon keresztül, lopta a napot, csak hogy engem bosszantson. Éppen úgy, mint azok a diákok, akik idelent a Sogn Gimnáziumba járnak, abba, amelyik úgy néz ki, mintha arra tervezték volna, hogy a munkatáborok férőhelyproblémáit enyhítse. Éveken át bicikliztem arrafelé. Most is láthatom távcsővel, ha épp ahhoz van kedvem, és nincs köd. A diákok az utcasarkon szoktak lógni, valami gyomorforogatóan kelletlen módon, közben annyit bagóznak, amennyit csak bírnak a következő becsengetésig. Ez a borjú sem gondolkodna sokat, hogy rágyújtson-e, ha lenne rá lehetősége. Itt áll egyedül, az élet küszöbén, kezd neki derengeni, hogy a világ kegyetlen, nem lát perspektívát, és nem érti a dolgok lényegét. Természetesen éretlenségre vall mindezt az én nyakamba varrni, de mi egyebet lehetne várni tőle? Hiszen mégiscsak egy gyerek.

Egy idő után aztán csak betelt a pohár, akár gyerek, akár nem. Nesztelenül beöltöztem a vadászathoz, és csapásra emelt fejszével rohamra indultam a sártorból, de a hitvány poronty megint eliszkolt. Órákon át hajkurásztam idefent, körben a dombon. Közben jártunk Vettakollen környékén, aztán lent Sognsvann-nál, sőt még Ullevaalseter közelébe is

majdnem feljutottunk. A GPS jelezte, hogy összesen csaknem 50 km-t hagytunk magunk mögött, 12 km/h feletti átlagsebességgel. Erdőben és egyéb nehezített domborzatú terepen. Besötétedett, mire teljesen kimerülve visszataláltam a sátorhoz. Végül, amikor a borjú röviddel ezután ismét felbukkant, már nem tudtam mit kitalálni. Megadtam magam. Éjjel együtt aludtunk a sátorban. A borjú ehhez meglepően sok meleggel járult hozzá. Az éjszaka nagy részében párnaként is hasznát vettem, és amikor ma reggel felébredtem, ott feküdtünk egymásra nézve olyan bensőséges, intim módon, amelyet ritkán tapasztaltam emberi viszonylatban. Nem hiszem, hogy akár egyszer is hasonló élményben lett volna részem a feleséggel. Még talán a kapcsolatunk kezdetén sem. Ezzel a lényeg el is volt intézve. Elnézését kértem, hogy jobblétre szenderíttem az anyját, majd biztosítottam róla, hogy ezután már nem kell többet félnie, és mostantól úgy jön s meg, ahogyan jólesik.

A borjú természetesen nem szólt semmit. Csak nézett rám nagy, bizalommal teli szemekkel.

Nagyszerű olyanvalakivel együtt lenni, aki nem tud beszélni.

Tegnap egész nap a sátorban heverve csevegtünk. Vízet adtam neki, és nedvdús kérgű gallyakat hoztam, míg magamnak nagy húsdarabokat sütöttem nyáron. Fésűmmel a szőrért bogozgattam, és oktató szándékkal elmagyaráztam neki, hogy amikor az ember évezredekkel át jávorszarvasra vadászott, azt nem szórakozásból, hanem a puszta létfenntartás

szükségyszerűségéből tette. És ha a vadállomány háborítatlanul növekedhetett volna, az katasztrofális állapotokat idézett volna elő. Mindezt anélkül mondtam, hogy egészen pontosan tisztában lettem volna vele, miről is beszélek, de annyi mindenestre rémlett, hogy valahol hallottam vagy olvastam erről. Szóval ezt mondtam, és azt is hozzátettem, hogy ebben az esetben most túlon túl sok szarvas lenne, mindenféle betegségek terjednének közöttük, mind fizikai, mind pedig mentális értelemben, és ez végül igencsak vigasztalan viszonyokat teremtene az erdőben. Képzeld csak ezt el, mondom a borjúnak, aki nek nyilván kell hogy legyen neve, találnom kell majd neki egy nevet, de most csak így mondtam, képzeld el: egymást érnék az élelemért marakodó, dögvésszel megvert, elmebeteg szarvasok, bőgve rohangálnának mindenfelé, áthágva az erdő szabályait és lealacsonyító módon megszegve a szarvasetikettet. Ezt senki nem akarja. Ezért vadásztak az én felmenőim is szarvasra, és ezért vadászunk ma mi is, mondtam. Jóllehet ma már nem a túléléshez kell nekünk a hús vagy a bőr, tettem hozzá halkán, de ennek ellenére ezt tesszük. Mert úgy gondoljuk, kellemes dolog az erdőben járva szarvasra vadászni. Jóféle bajtársiasság dívik a vadászok között, úgy vettem észre, ez már csak így szokás, mondtam. Régi megszokásból tesszük. Ezenkívül pedig azért, hogy elejét vegyük a vadállomány túlszaporodásának, ahogy erre már rámutattam. De anyádat én nem régi jó szokásból öltem meg. Szükségből tettem. Napok óta nem ettem, és amióta vége lett az áfonyaszazonnak is, jóllakott meg pláne nem voltam. Igazán sajnálom, hogy késsel

kellett tennem, mondtam. Szükségtelenül brutális volt így, de nincs lőfegyverem, és nem is tudok lőni. Megértem azt is, ha ezt a szememre hányod, és érzelmi végletek között vergődsz a hozzám való viszonylásodat illetően, mondtam. Jogodban áll. Neked magadnak kell kiismerned ezen érzéseidet, és ott húznod meg a határt, ahol szerinted meg kell húzni. De tudnod kell, hogy kész vagyok támogatni téged ezekben a nehéz időkben, mondtam, egyébként pedig – folytattam egy kisebb szünetet követően – anyád rövid időn belül úgymint könnyörtelenül elvágta volna a közöttetek lévő köteléket. Ellökött volna magától, megkért volna rá, hogy lépj le. Mert ilyenek vagytok ti, jávorszarvasok. Elképesztően ártatlanul néztek ki, és közben szarul bántok a gyerekeitekkel. Szörnyetegek vagytok. Megellitek a kölkeiteket, tejet adtok nekik, kevéske útmutatást, aztán egyszerre csak huss... a gyerek békességet érez, és semmi veszélyt nem sejt, és akkor el vele. Anyád nemsokára, talán már a jövő héten javasolta volna, hogy kezd el a magad útját járni, ahogy ő is a sajátját. Ez egy fájdalmas nap lett volna neked, olyan nap, amelyen a legtöbb szarvas soha nem tudja magát túltenni. De ezt az élményt te most megúszod, mert én jobblétre szenderítettem őt, így ahelyett, hogy úgy emlékeznél rá, mint akinek jól felvágták a nyelvét, úgy fog megmaradni az emlékezetedben, mint aki mindig melletted volt, és akit hirtelen és értelmetlenül elszakítottak tőled, mondtam, miközben fésűmmel vakargattam a szőrét.

Egyébként én is elveszítettem valakit, nem is olyan régen, folytattam. Elveszítettem az apámat.

Épphogy csak ismertem. Sosem értettem meg, ki is ő. És most már elment. Úgyhogy bizonyos szempontból ugyanabban a csónakban evezünk. Te elveszítetted az anyádat, én meg az apámat. Úgyhogy ahelyett, hogy rám haragudnál, fordítsd az indulataidat inkább Düsseldorf úr felé, odalent a Planetveienen. Jó ideje biztos élelemforrást jelentett számomra az ő pincéje, magyaráztam. Elhunyt neje emberöltőre elegendő befőtten tett el, és van egy szalonnával és egyéb hentesáruval tisztességesen feltöltött fagyasztóládája is. Miután több héten át behatóan tanulmányoztam a szomszédságát, rájöttem, hogy Düsseldorf házába a legegyszerűbb bejutni. Maga Düsseldorf segített ebben azáltal, hogy figyelme ernyedett, és általában véve tompa elméjű. Ráadásul kissé iszákos. Így amíg ő esténként üldögélt és építgette az értelmetlen modelljeit a háborúból, állandóan ezeket a második világháborúból származó járműveket, amelyeket ő 1:20 méretarányban, vagy miben ad vissza, valóságos színben, és természetesen túlbuzgó lelkiismeretességgel – ezalatt én a nagyjából egész nyáron át nyitva álló hátsó ajtón keresztül bementem a házába és le a pincébe, ahol szégyenérzet nélkül vettem magamhoz a javait. Be velük a hátizsákba, majd a kerten átvágva vissza az erdőbe. Ezzel a rendszerrel érzésem szerint mind Düsseldorf úr, mind pedig én igazán elégedettek lehettünk. Neki úgyis megvan mindene, ami kell a földi léthez. Nagy ház, éléskamra, egy rakás lóvé – a pinceajtónál álló komódon lévő banki bizonylatok tanúsága szerint –, ráadásul egy olyan hobbi, amely láthatóan kitölti és gazdagítja életét. Nehéz elképzelni, mi többre vágyhatna még

Düsseldorf, mondtam a borjúnak. Már ott tartottam, hogy kezdtem azt hinni, ha felhívnám és egyenesen megkérdezném, mit szólna hozzá, ha néhanapján beugornék a házába és kiszolgálnám magam a pince készletének feleslegéből, mosolyogva igent mondana. Ő azonban minden bizonnyal egészen más következtetésre jutott, mert a közelmúltban a hátsó ajtót zárva találtam, rajta riasztóberendezésre figyelmeztető táblácskával és mindenféle matricákkal a központba bekötött érzékelőkről, törvénysértésről és a kilátásba helyezett büntetésről.

Így esett. Az emberek beveszik magukat a falak közé, és rettegnek egymástól.

Ezért aztán megint kilógott a seggem a gatyából, ahogy teltek-múltak a napok, és ahogy ez lenni szokott, kezdtem éhes lenni. És csak egyre éhesebb és éhesebb lettem, végül nem láttam más kiutat, mint orvul becserkészni anyádat és a nagykésemmel át-döfni a koponyáját. Így áll ez a dolog. Így működik az éhség. Minden mást lényegtelenné tesz. Egyszerűen kell az élelem, mondtam a borjúnak. Lehet, hogy magad is tapasztaltad már ezt az érzést. Lehet, hogy nem. Remélhetőleg még nem.

Tejszükségletem egyre sürgetőbb, így hát megtömöm a zsákomat tizenöt-húsz kiló szarvashússal, és elindulok lefelé az Ullevaal Stadionhoz. Mögöttem ballag a borjú, de nyomatékosan közlöm vele, hogy ez így nem mehet. Te itt megvársz, mondom. Vársz, ismétlem tagoltan, mintha egy kissé nehezebb felfogású gyerekekhez beszélnék. Éppen eléggé feltűnő va-

gyok egyedül is, a szakállammal és az elhanyagolt kinézetemmel, hát még, hogy egy borjút is magam után vonszolva jelenjek meg, hogyne. Nyugi, mondom, nem leszek sokáig távol. De ő csak nem nyugszik. Nem akarja, hogy elmenjek. Szegény kicsi borjú, mondom. Azt hiszed, hogy elhagylak, pedig nem hagylak el. Csak lemegyek a boltba tejért, meg néhány más apróságért, amire szükségünk van. De mintha a falnak beszélnék. Az elválástól való szorongás fátyla ereszkedik a szemére, s érzem, hogy túlzott ragaszkodása engem is aggodalommal tölt el. Azt hittem, a jávorszarvasok ennél azért önállóbbak. Ez itt mindenestre épp azon van, hogy teljesen hozzám kösse magát, és nem gondolom, hogy erre én fel lennék készülve. Azon kapom magam, hogy a halott anyjának teszek szemrehányást, amiért a vadászati szezonnak meg mindennek a kellős közepén csak úgy magával vitte kirándulni a borját. Hol hagyta az anyja a fejét?

Megtorpanok, ledobom a hátamról a zsákot, és kicsit becézgetem a borjút. Megpróbálom felemelni, de túl nehéz, úgyhogy inkább tréfásan, haverkodva végigszántom a kobakját az ujjaim bütykével. Ahogy a mi családukban mondják, barackot nyomok a fejére. Időt s fáradságot nem sajnálva elmagyarázom neki az egész helyzetet töviről hegyire. Elkötelezett híve vagyok a dolgok elmagyarázásának. A gyerekeimmel is mindig ezt tettem. Úgy gondolom, a gyerek megérzi, ha sunyi módon elkendőzik előle a tényeket, vagy füllentenek neki. Ezért magyarázok neki is, és el is játszom, hogy én most lemegyek az emberek közé, és hogy ez hallatlanul veszé-

lyes egy ilyen kicsi borjú számára. Autók és buszok járnak odalent, erős zaj van és számtalan más zavaró inger. Valójában ezek az emberek legjellemzőbb ismertetőjelei, mondom, mesterfokon állnak zavaró ingerek tekintetében, ebben senki sem előzheti meg őket, kutathatsz ezer éven át, de sehol sem fogsz annyi zavaró ingerre lelni, mint amennyi az emberektől származik.

És amikor a szarvasok az emberek közé tévednek, lelövik őket, mondom a borjúnak, és úgy teszek, mint egy elkészült szarvas, akit éppen lelőnek, és rútul elpusztul. Ezért, mondom, az lesz neked a legjobb, ha itt megvársz. Néhány óra elteltével visszatérek, újra együtt leszünk, és találunk valami kellemes elfoglaltságot.

Várom valami jelre, hogy megértette és nyugtázta, amit mondtam neki, de hiába. És minden magyarázat és jó szándék ellenére tovább jön utánam. Végül odakötöm egy fához. Végeztünk.

A bevásárlóközpont üzletvezetője kétkedően méreget. Úgy olvasok az arcáról, mint egy nyitott könyvből. Bőrének minden pórusából kétely árad. Segítségért vadászom és gyűjtögetem, mondom neki, de látom rajta, hogy furcsállja a dolgot.

A raktárban állunk; ő próbál szenvtelennek tünni, de az összes mosolytanfolyam és az-ügyfélnek-mindig-igaza-van elmélet ellenére sugárzik belőle a hitetlenkedés. Amire kérem, az természetesen túlmegy minden szabályon és előíráson: szarvashúst kínálok neki, cserébe tejért és egy maroknyi egyéb áru-

ért a bolt gazdag választékából, azonban ő ettől némileg idegenkedik.

Tudom, a legtöbb ember azt gondolja, hogy az idő eljárt már a kereskedelem ezen formája fölött, mondom, de én most ennek ellenére mégis itt állok, és ez a hús tényleg rendben van, azonkívül ez igenis helyes módja a kereskedésnek. Az ember cserélget. Tesz egymásért egyet s mást. Biztos vagyok benne, hogy ez visszatérőben van, mondom. Újra eljön ennek az ideje, és ha most megragadja az alkalmat, akkor később azzal büszkélkedhet, hogy már az elsők között kint volt a pályán. Hogy meghatározta az irányt, az ugyanis teljesen világos, hogy a cserekereskedemé a jövő. Tíz év múlva már csak ez számít, ez nyilvánvaló, mondom. Hiszen így nem mehetnek tovább a dolgok. Egyszerűen nem megy. Nagyjából bármelyik újságot vagy folyóiratot kinyithatja, és látni fogja, napjainkban kevés épeszű ember vitatja, hogy meg kell változtatnunk a fogyasztási szokásainkat, ha tovább akarjuk húzni néhány évtizednél. S látom, hogy mérlegeli ezt a lehetőséget, mondom neki. Elgondolkodik rajta. Feltűnik, hogy nem mondott még nemet.

Harmincas éveinek közepén jár, láthatóan megvan elégedve magával. A körülményeknek megfelelően bizonyára alapos képzésben részesült, és úgy érzi, izgalmas kihívás kivennie a részét az Ullevaal Stadion melletti szupermarket felvirágoztatásából. Az üzlet felújítva, van benne minden. Az ország egyik legmodernebb élelmiszer-áruháza. Primőr áruval teli pulatok, ameddig a szem ellát, mellékesen több ezer koronás pármai sonkák, akkora sajtok, mint egy ház, és

bizonyára remek munkafeltételek, ahol az alkalmazottak figyelnek egymásra, és lelkesednek a feladatukért. Latolgatja az eshetőségeket. Van bőven veszi-tenivalója, de ugyan mennyi annak az esélye, hogy valaki rájön; ráadásul szereti a szarvashúst. Ezúttal legalább nem egy szarvassal alkudozik az ember.

Körülnéz, hogy megbizonyosodjék róla, a beosztottai közül senki sincs elég közel ahhoz, hogy emlékezetébe vésse most következő szavait: És mit kér cserébe? kérdezi.

Azt válaszolom, hogy többféle árucikkért jöttem, de a legfontosabb, hogy tető alá hozzuk a tejmegállapodást. A tejmegállapodást? mondja ő. Bólintok. Én, tehát a szerveim, a sejteim, röviden szólva a testem, egy tisztességes liter sovány tejért kiált nap mint nap, mondom. Ezért minden hétfő és csütörtök reggel nyitáskor, hét órakor kérek kitenni a raktár elé három, illetve négy doboz sovány tejet, mondjuk ide, a szemeteskonténer és a fal közé.

Miért éppen sovány tejet? kérdezi ő.

Jóember, mondom, hát a sovány tej képviseli a csúcst az emberiség ez ideig fel tudott mutatni. Minden idők bármelyik hülyéje fejhetett magának sima tehéntejet, mondom, de a sovány teje-re való áttérés korszakalkotó elgondolást és magasan fejlett szeparációs technológiát kívánt, amelyre csak a modern időkben nyílt először lehetőség. Egyúttal voltaképp tartok is attól, hogy az emberiség soha nem is fog ezen túljutni. Valószínűleg mindig a sovány tejé marad a trón, de így legalább mutat egy célt, amely után nyújtózkodhatunk.

Sovány tejtől nemesül a nép.